

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 12CoCsp/21/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8119219431
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 06. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Karol Krochta
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8119219431.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Karola Krochta a členov senátu JUDr. Gabriely Világiovej a JUDr. Zlaty Simkovej v spore žalobcu: S. X., nar.: XX.XX.XXXX, bytom Z. XXX, XXX XX Z., právne zastúpený: JUDr. Igor Šafranko, advokát, IČO: 31954448, so sídlom Sovietskych hrdinov 66, 089 01 Svidník proti žalovanému: R D. W., H.: XXXXXXXX, so sídlom P. K. X/A, XXX XX O., zastúpený Q.. Q. A., o primerané finančné zadost'učinenie 2659,25 EUR, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov, č.k. 9Csp/269/2019-29 z 02.03.2020 takto

rozhodol:

- I. Potvrďuje rozsudok.
- II. Stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. V záhlaví tohto rozhodnutia identifikovaným rozsudkom súd prvej inštancie I. výrokom zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 2.659,25Eur a II. súvisiacim výrokom o trovách konania rozhodol tak, že ich plnou náhradou zaviazal žalovaného.

2. V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, cit.:

„Žalobou došlou súdu dňa 10.12.2019 sa žalobca domáhala na žalovanom zaplattenia sumy primeraného finančného zadost'učinenia vo výške 2659,25 €.

Súd pri svojom rozhodovaní vychádzal z listín tvoriacich súdny spis a zistil nasledujúce:

Okresný súd Prešov rozsudkom č.k. 25Csp/105/2017 - 97 zo dňa 09.04.2018, takto rozhodol:

- I. konanie v časti o zaplattenie sumy 210 Eur z titulu kapitalizovaných úrokov a v časti o zaplattenie sumy 1050 Eur z titulu istiny zastavuje,
- II. žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi sumu 1571,86 € spolu so zákonným úrokom z omeškania,
- III. v prevyšujúcej časti žalobu zamietá,
- IV. povoľuje žalovanej zaplatiť vzniknutý dlh v 80-eurových mesačných splátkach, ktoré bude uhrádzať vždy do 25-teho dňa v mesiaci až do úplného vyrovnania, pod následkom straty výhody splátok,
- V. žiadna zo strán konania nemá právo na náhradu trov konania.

V rámci odvolacieho konania voči uvedenému rozsudku KS v Prešove rozsudkom sp. zn. 2Co/150/2018, takto rozhodol Potvrďuje rozsudok vo výrokoch III. a IV. Nepriznáva stranám náhradu trov odvolacieho konania.

Vyššie zistený skutkový stav súd právne posudzoval nasledujúco:

Podľa § 3 ods. 5 posledná veta zákona č. 250/2007 Z.z. v znení účinnom do 09.06.2013 - Osoba, ktorá na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, koho porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi je spôsobilé privodiť spotrebiteľovi ujmu. Podľa § 3 ods. 5 posledná veta zákona č. 250/2007 Z.z. v znení účinnom od 10.6.2013 - Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

Vo vzťahu k vyššie citovanému ustanoveniu zákona č. 250/2007 Z.z., či už v pôvodnom alebo terajšom znení, možno uviesť, že ide o ustanovenie s tzv. relatívne neurčitou hypotézou, ktorá neustanovuje žiadne kritéria na vymedzenie toho, čo predstavuje primerané finančné zadosťučinenie a ako treba určiť jeho výšku. Zároveň treba uviesť, že novšie znenie Zákona o ochrane spotrebiteľa dokonca ešte zmiernilo podmienky poskytnutia primeraného finančného zadosťučinenia, pretože toto sa v súčasnosti poskytuje aj bez toho, aby porušenie práva alebo povinnosti spotrebiteľa ustanovené Zákom o ochrane spotrebiteľa alebo osobitným predpisom, bolo spôsobilé čo i len privodiť ujmu spotrebiteľovi.

V prejednávanej príhode možno konštatovať, že zo strany žalovaného došlo k takému porušeniu spotrebiteľského práva, ktoré mohlo spôsobiť finančnú ujmu spotrebiteľovi vo výške 5006,65 € (žalovaná suma 6578,51 €, priznaná suma 1571,86 €). Vo veci 25Csp/105/2017 takáto ujma hrozila, keďže súd dospel v konaní o žalobe žalobcu požadujúceho zaplatenie sumy 6578,51 € k záveru o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru pre nedostatočné skúmanie bonity spotrebiteľa. Uvedená skutočnosť nemusela byť deklarovaná v rozsudku ako sa toho domáha žalovaný, keďže bola vyjadrená priamo vo výroku na plnenie a vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti.

Pri výklade § 3 ods.5 zákona č. 250/2007 Z.z. treba akcentovať, že súčasné znenie § 3 ods.5 zákona č. 250/2007 Z.z. zakladá nárok na finančné zadosťučinenie už pri úspešnom uplatnení porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi bez toho, žeby sa vyžadovala, čo len potenciálna ujma. Ani analogicky nemožno aplikovať § 13 ods.2 Občianskeho zákonníka (Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.), keďže zákon č. 250/2007 Z.z. žiadnu postupnosť satisfakčných prostriedkov neustanovuje a rovnako neustanovuje, že k právu na finančné zadosťučinenie za porušenie spotrebiteľského práva je potrebná určitá intenzita. Rovnako zákon o ochrane spotrebiteľa nepodmieňuje nárok na primerané finančné zadosťučinenie tým, že bolo zasiahnuté do osobnostných práv spotrebiteľa. Preto finančné zadosťučinenie podľa § 3 ods.5 zákona o ochrane spotrebiteľa nemožno porovnávať s finančným zadosťučinením, ktoré sa priznáva za nemajetkovú ujmu spôsobenú na osobnosti poškodeného. Týmto je daná aj odpoveď na argumentáciu žalovaného, ktorej podstata spočíva v tvrdení, že právo na primerané finančné zadosťučinenie dané až „vtedy, keď porušenie práva nie je možné napraviť inak“. Podľa názoru súdu dotknuté zákonné ustanovenie žiadnu takúto podmienku nestanovuje a naopak dovršuje sa ním ochrana spotrebiteľa v dodávateľom spôsobenom závadnom spotrebiteľskom vzťahu

Súd má za to, že aj bez stanovenia kritérií výšky primeraného finančného zadosťučinenia, treba vychádzať z toho, že toto má plniť jednak funkciu satisfakčnú, jednak funkciu sankčnú tak, aby dostatočne odradilo dodávateľa od nekalého konania, ktorého sa dopustil voči úspešnému spotrebiteľovi a jednak podľa názoru súdu ho treba chápať aj ako odmenu za to, že sa spotrebiteľ pustil do sporu s nepochybne ekonomicky a právne silnejším dodávateľom a svojím úspechom priniesol benefit aj pre ostatných spotrebiteľov v tom, že možno predpokladať, že dodávateľ sa konania, ktorého sa dopustil voči nemu, už voči ďalším spotrebiteľom nedopustí, prípadne sa ho nedopustí v takej intenzite. KS v Prešove už judikoval, že je potrebné priznávať finančné zadosťučinenie vo výške presahujúcej 50% hrozacej ujmy, aby došlo k naplneniu jeho funkcií vyššie uvedených.

Pokiaľ ide o znenie relevantného § 3 ods.5 ZOS - „Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi“ má súd za to, že nie je viazaný doslovným znením zákona a výklad podaný žalovaným nie je správny. Doslovné znenie síce jazykovým výkladom zväzda k tomu, že porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z.z. a osobitnými predpismi sa musí udiať kumulatívne z dôvodu použitia zlučovacej spojky „a“

ale iba jazykový výklad však k správneému výkladu právnej normy nestačí. Ústavný súd ČR a NSS ČR v jazykovému výkladu právnej normy uviedli - Naprosto neudržiteľným momentem používání práva je jeho aplikace, vycházející pouze z jeho jazykového výkladu. Jazykový výklad představuje pouze prvotní přiblížení se k aplikované právní normě. Je pouze východiskem pro objasnění a ujasnění si jejího smyslu a účelu (k čemuž slouží i řada dalších postupů, jako logický a systematický výklad, výklad e ratione legis atd.). Mechanická aplikace abstrahující, resp. neuvědomující si, a to buď úmyslně, nebo v důsledku nevzdělanosti, smysl a účel právní normy, činí z práva nástroj odcizení a absurdity (Pl. ÚS 33/97). Soud [...] není absolutně vázán doslovným zněním zákonného ustanovení, nýbrž se od něj smí a musí odchýlit v případě, kdy to vyžaduje ze závažných důvodů účel zákona, historie jeho vzniku, systematická souvislost nebo některý z principů, jenž mají svůj základ v ústavně konformním právním řádu jako významovém celku. Je nutno se přitom vyvarovat libovůle; rozhodnutí soudu se musí zakládat na racionální argumentaci (Pl. ÚS 21/96). Doslovný (gramatický) výklad není jedinou metodou interpretace právní normy; není ani metodou nejspolehlivější ((1133/2007 Sb. NSS). Otrocké následování doslovného znění zákona [...] nemá v moderním právním státě opodstatnění (1940/2009 Sb. NSS). Za podstatný soud považuje výklad teleologický. Podľa učebnice Teorie práva autorů J. Boguszak, J. Čapek, A. Gerloch - usiluje soud při teleologickém výkladu o postižení smyslu, resp. cíle právní normy v souvislosti s nejvšeobecnějšími podmínkami ... v nichž se má norma realizovat. Jde tedy o hledání účelu zákonného ustanovení, a to v kontextu společenských podmínek v okamžiku provádění interpretace. Procesný soud má teda za to, že cieľom zákonodarcu nebolo obmedziť počet prípadov, pri ktorých sa spotrebiteľ môže domáhať primeraného finančného zadosťučinenia, práve naopak a preto je v citovanej právnej norme spojku „a“ potrebné vykladať vo význame „alebo“.

Žalovaný vo vzťahu k žalobcovi porušil minimálne nasledujúce zákonné povinnosti.

Podľa § 4 ods.2 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa - Predávajúci nesmie

a) ukladať spotrebiteľovi povinnosti bez právneho dôvodu (žalovaný nebol oprávnený požadovať a inkasovať zaplatenie úrokov v úverovom vzťahu),

ako aj podľa § 7 ods.1 zákona č. 129/2010 Z.z. - Veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru. Povinnosť podľa prvej vety sa považuje za splnenú, ak je splatenie spotrebiteľského úveru v celom rozsahu zabezpečené peňažnými prostriedkami alebo cennými papiermi; tým nie je dotknuté ustanovenie § 17 ods. 3.

Pri neexistencii zákonných kritérií pre určovanie výšky finančného zadosťučinenia, tak súd prihliadal najmä na výšku žalovaným nedôvodne požadovanej sumy na zaplatenie a za primerané okolnostiam považuje finančné zadosťučinenie vo výške požadovanej žalobcom.

Na námietku žalovaného, že on nebol tvorcom zmluvy a poskytovateľom úveru a teda nie je vo veci pasívne legitimovaný, odpovedá okresný súd nasledujúcimi rozhodnutiami KS v Prešove:

23Co/83/2017 - Aj keď žalovaný zmluvu so žalobkyňou neuzatváral, je nepochybné, že on bol účastníkom konania vo veci 24C/233/2015, a preto konštatovanie, že žalovaná uplatnila voči žalobcovi svoje spotrebiteľské práva, je správne. Nie je dôležité či spotrebiteľ v konaní vystupuje ako žalobca alebo žalovaný, je dôležité, či úspešne uplatní porušenie svojich spotrebiteľských práv, teda pokiaľ sa spotrebiteľ ako žalovaný v konaní úspešne bráni tým, že dodávateľ porušil jeho spotrebiteľské práva a z toho dôvodu bude žaloba zamietnutá, tak potom možno konštatovať, že spotrebiteľ úspešne uplatnil svoje spotrebiteľské práva.

5Co/147/2018 - K odvolacej námietke žalovaného, že nebol účastníkom úverového vzťahu odvolací súd uvádza, že sám žalovaný ako žalobca bol stranou v spore sp.zn. 11C/147/2014, kde si uplatňoval aj nároky, u ktorých súd zistil porušenie spotrebiteľského práva terajšieho žalobcu. Preto je žalovaný aj podľa názoru odvolacieho súdu vo veci pasívne legitimovaný. Táto odvolacia námietka preto nie je dôvodná“.

3. Rozhodnutie po právnej stránke odôvodnil § 3 ods. 5 zák.č. 250/2007 Z.z., výrok o trovách konania § 251, § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 CSP.

4. Tento rozsudok včas podaným odvolaním napadol žalovaný poukazujúc na odvolacie dôvody uvedené v ust. § 365 ods. 1 písm. d/, f/, h/ CSP (iná vada, nesprávne skutkové zistenia a nesprávne

právne posúdenie veci). Podstatou odvolacej argumentácie žalovaného je tvrdenie, že odôvodňovanie požadovanej sumy spôsobom uvádzaným žalobkyňou, popiera podstatu zadosťučinenia, kedy v zmysle tvrdení žalobkyne nie je rozdiel medzi materiálnou a nemateriálnou ujmou. Z § 3 ods. 5 zák. 250/07Z.z. podľa odvolateľa vyplýva, že predpokladom na uplatnenie práva na primerané finančné zadosťučinenie je úspešné uplatnenie práva spotrebiteľom na súde, ktorým sa rozumie existencia právoplatného rozhodnutia, ktorým by bolo rozhodnuté o povinnosti vydať bezdôvodné obohatenie, o neplatnosti právneho úkonu, či o určení neprijateľnosti zmluvnej podmienky, pričom žalobkyňa dôvodnosť svojho nároku opiera o rozsudok vo veci vednej na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 25Csp/105/2017, ktoré konanie bolo iniciované práve žalovaným, lebo žalobkyňa si neplanila svoje povinnosti plynúce jej zo zmluvy uzatvorenej s právnym predchodcom žalovaného riadne a včas, kde súd prvej inštancie opomenul i skutočnosť, že žalobkyňa neplnila svoj dlh ani len čiastočne. Podľa odvolateľa z podanej žaloby nevyplývajú žiadne skutkové okolnosti, ktoré by preukazovali nutnosť priznania primeraného finančného zadosťučinenia ako spôsobu zavŕšenia ochrany spotrebiteľa. Jeho vznik nie je automatický, naopak, vznik nároku treba chápať ako prostriedok završujúci ochranu spotrebiteľa za situácie, kedy to okolnosti vyžadujú. Navrhol napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, alternatívne ho zmeniť a žalobu zamietnuť.

5. Žalobkyňa sa ku podanému odvolaniu nevyjadrila.

6. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má základné zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. d/, f/, h/ CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offo na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré ale nezistil (§ 380 ods. 2 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie, bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383, § 384 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na verejnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 CSP), a dospel k záveru, že odvolaniu žalovaného nie je možné priznať úspech, keďže napadnutý rozsudok je vecne správny, čím boli splnené podmienky pre jeho potvrdenie (§ 387 ods. 1 CSP).

7. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

8. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích námietok v kontexte s namietanou inou vadou - nepreskúmateľnosťou, nesprávnymi skutkovými zisteniami a nesprávnym právnym posúdením veci, teda to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v oprávnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (pozri napr. Ústavný súd SR, sp. zn. II.ÚS 78/05).

9. Žalovaný tvrdí, že na základe vykonaných dôkazov súd prvej inštancie dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam. Tu odvolací súd uvádza, že vykonané dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti. Vyhodnotenie dôkazov súd uvedie v odôvodnení rozsudku. Voľné hodnotenie dôkazov súdom, prirodzene neznamená ľubovôľu hodnotenia. Súd hodnotí jednotlivý dôkaz z hľadiska dôležitosti, zákonnosti a pravdivosti. Po „individuálnej selekcii“ následne súd hodnotí všetky dôkazy vo vzájomnej súvislosti. K nesprávnym skutkovým zisteniam z vykonaných dôkazov súd dospeje nesprávnym vyhodnotením dôležitosti alebo pravdivosti dôkazov, alebo porušením pravidiel formálnej logiky.

10. Žalovaný ďalej tvrdí, že rozsudok súdu prvej inštancie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a

aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O omyl ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (pozri napr. Najvyšší súd SR, sp. zn. 7 Cdo 7/2010).

11. Žalovaný ďalej namietal i nepreskúmateľnosť rozsudku, čo podľa neho zakladá aj inú vadu konania. Tu odvolací súd uvádza, že prípadnú nepreskúmateľnosť rozsudku možno subsumovať iba pod odvolací dôvod uvedený v § 365 ods. 1 písm. /b/ CSP - porušenie práva na spravodlivý proces, a nie pod odvolací dôvod uvedený v § 365 ods. 1 písm. d/ CSP - inú vadu, lebo tento odvolací dôvod dopadá na akékoľvek pochybenia v procesnom postupe súdu, ktoré nie sú subsumovateľné pod ostatné odvolacie dôvody, avšak len za predpokladu, že mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Takáto iná vada však odvolacím súdom zistená nebola.

12. K samotnej nepreskúmateľnosti - k porušeniu práva na spravodlivý proces odvolací súd uvádza, že iba také rozhodnutie je nepreskúmateľné, ktorého právne závery sú v extrémnom nesúlade s vykonanými skutkovými zisteniami, resp. tieto právne závery v žiadnej možnej interpretácii z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia nevyplývajú. Z odôvodnenia tu napadnutého rozsudku vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami súdu pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi súdu na strane druhej. Za daného stavu potom odôvodnenie tu napadnutého rozsudku rešpektuje kautely určujúce minimálnu mieru racionality a konzistencie skutkovej a právnej argumentácie, teda je preskúmateľné.

13. Odvolací súd má za to, že súd prvej inštancie v prejednávanom spore správne zistil skutkový stav v rozsahu potrebnom na zistenie rozhodujúcich skutočností a na základe vykonaného dokazovania dospel k správnym skutkovým zisteniam a prejednávaný spor aj správne právne posúdil. Ako už bolo vyššie spomenuté, z odôvodnenia tu napadnutého rozsudku vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami súdu pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi súdu na strane druhej. Naproti tomu v priebehu odvolacieho konania žalovaný nepredostrel relevantný argument majúci súvis s prejednávanou vecou, ktorý by bol takej povahy, že by mohol priniesť pre neho priaznivejšie rozhodnutie.

14. Možno teda naproti námietkam odvolateľa uzavrieť, že aj podľa právneho názoru odvolacieho súdu dal súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí zrozumiteľnú a presvedčivú odpoveď na podstatné argumenty strán sporu, pričom tak učinil v snahe garantovať stranám sporu ich právo na spravodlivé súdne konanie. Skutočnosť, že v tomto rozhodnutí neboli naplnené očakávania žalovaného, teda súd prvej inštancie nerozhodol v súlade s jeho právnym názorom ešte neznamená, že došlo k porušeniu jeho základného práva na spravodlivé súdne konanie. Súd prvej inštancie podľa odvolacieho súdu totiž postupoval v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi a majúci na pamäti základné právo strán sporu na súdnu ochranu, túto stranám sporu poskytol v požadovanej kvalite.

15. Odvolací súd osvojujúci si závery súdu prvej inštancie na zdôraznenie vecnej správnosti a v súvislosti s odvolacími námietkami žalovaného doplnia nižšie uvedené.

16. Podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1992 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len „kolektívne záujmy spotrebiteľov“). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

17. V prejednávanej veci je predmetom konania nárok žalobkyne opierajúci sa o ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Citované ustanovenie zákona o ochrane spotrebiteľa upravuje právo spotrebiteľa žiadať primerané finančné zadosťučinenie v prípade, ak na súde úspešne uplatní

porušenie svojho práva, a to od toho, kto za toto porušenie práva zodpovedá. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Hypotéza tejto právnej normy vyžaduje splnenie predpokladov, ktorými sú úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z.z. alebo osobitnými predpismi a spôsobilosť takéhoto porušenia práva alebo povinnosti prívodiť spotrebiteľovi ujmu. Samotná povaha primeraného finančného zadosťučinenia neumožňuje jeho priame vyčíslenie, preto súdu nemusia byť predložené dôkazy o existencii ujmy, pretože stačí, ak tá ujma tu je. Bez právneho významu je, či ujma spotrebiteľovi reálne vznikla, pretože postačuje iba možnosť vzniku takejto ujmy.

18. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia môže na účely ochrany spotrebiteľa naplniť požiadavku účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany. Tak právna teória, ako aj aplikačná prax spájajú inštitút náhrady škody výlučne so znížením majetku a ušlým ziskom. Náhrada škody ako inštitút súkromného práva v podmienkach Slovenskej republiky a konštantnej judikatúry sleduje výlučne reparačnú funkciu. Pre porovnanie sankčná funkcia náhrady škody (punitive damages v práve USA a exemplary damages v práve Veľkej Británie) je taká náhrada škody, ktorej cieľom nie je kompenzovať žalobcu, ale skôr potrestať žalovaného za protiprávne konanie, ktorého sa dopustil vo vzťahu k žalobcovi a ktorým žalobcovi spôsobil škodu a odradiť odporcu alebo akúkoľvek tretiu osobu od opakovania takéhoto konania v budúcnosti. Sankčná náhrada škody teda trestá a súčasne pôsobí preventívne. Jazyk európskych predpisov a judikatúry akcentuje najmä druhú funkčnú zložku sankčnej náhrady škody, teda funkciu preventívnu (porov. najmä používanie adjektíva "odradzujúci").

19. A tak práve inštitút relatívnej náhrady nemajetkovej ujmy môže byť prostriedkom ochrany na doplnenie o preventívne účinky pred diskrimináciou. V zmysle už citovanej judikatúry ESD a antidiskriminačných smerníc musia byť sankcie za diskriminačné správanie „účinné, primerané a odradzujúce“.

20. Čo sa týka úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinnosti ako predpokladu pre priznanie práva na primerané finančné zadosťučinenie, tento je naplnený nielen vtedy, ak si spotrebiteľ uplatní porušenie práva alebo povinnosti žalobou proti dodávateľovi, ale aj vtedy, ak to urobí v rámci svojej obrany proti dodávateľom uplatnenému nároku.

21. Je potrebné zdôrazniť, že žalobkyňa si svoj nárok na primerané finančné zadosťučinenie uplatňuje v súvislosti s konaním vedeným na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 25Csp/105/2017 v spojení s odvolacím konaním na Krajskom súde v Prešove pod sp. zn. 2Co/150/2018, v ktorom bolo konštatované porušenie spotrebiteľského práva zo strany dodávateľa, ktorý dostatočne neskúmal bonitu spotrebiteľa, v dôsledku čoho sa uver poskytnutý žalobkyni považuje za bezúročný a bezpoplatkov. Táto skutočnosť sa odrazila vo výroku na plnenie a vo výroku o zamietnutí žaloby vo zvyšku, nemusela byť deklarovaná v samostatnom rozsudku tak, ako to správne podotkol i súd prvej inštancie.

22. Čo sa týka výšky primeraného finančného zadosťučinenia je len logické a spravodlivé, aby táto vychádzala z ujmy, ktorá hrozila žalobkyni v súvislosti so žalovaným uplatňovaným nárokom vo vyššie označenom konaní (požadovaná suma 6.578,51Eur, priznaná suma 1.571,86Eur, teda rozdiel 5.006,65Eur, čo predstavuje finančnú ujmu hroziacu žalobkyni). Tu priznaná suma 2.659,25Eur zodpovedá svojmu účelu, teda poskytuje žalobkyni ako spotrebiteľovi satisfakciu a odradí dodávateľa od porušovania práv spotrebiteľov. Pri určení výšky primeraného finančného zadosťučinenia na základe úvahy odvolacieho súdu, tento prihliadol na všetky skutkové okolnosti daného prípadu, vrátane odvolacích námietok žalovaného. Odvolací súd má za to, že žalobkyňa úspešne uplatnila svoju obranu proti dodávateľovi vo vyššie uvedenom konaní. Je bez právneho významu pri uplatňovaní primeraného finančného zadosťučinenia či ujma spotrebiteľovi reálne vznikla, pretože postačuje iba možnosť vzniku takejto ujmy, nemožno sa pri určení výšky finančného zadosťučinenia striktne držať ujmy, ktorá žalobkyni objektívne hrozila. Vzhľadom na porušenie práva spotrebiteľa dodávateľom, je priznaná výška finančného zadosťučinenia, určená súdom prvej inštancie primeraná vo vzťahu k porušenému právu a skutkovým okolnostiam prípadu, primeraná.

23. S poukazom na vyššie uvedené, potom odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v I. vyhovujúcom vecne správnom výroku, včítane II. závislého, odvolaním osobitne nespochybného a taktiež správneho výroku o trovách konania, s použitím ust. § 387 ods. 1, ods. 2 CSP potvrdil.

24. V odvolacom konaní žalovaný nebol úspešný. Naopak fakticky plne úspešná bola žalobkyňa, ktorej vznikol zásadne nárok na náhradu trov odvolacieho konania (v zmysle § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP). Z obsahu spisu vyplýva, že žalobkyňa bola v odvolacom konaní pasívna, k odvolaniu sa nevyjadrila, náhradu trov odvolacieho konania si neuplatnila, a podľa obsahu spisu jej ani žiadne trovy v odvolacom konaní nevznikli. Odvolací súd vychádzal z čl. 17 Základných princípov CSP zakotvujúcim procesnú ekonómiu. Rozhodovanie postupom najskôr podľa § 262 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP o priznaní nároku strane na náhradu trov konania a následne súdom prvej inštancie o výške náhrady trov konania, za situácie, keď oprávnenej strane žiadne trovy v konaní nevznikli, by bolo zjavne nielen nelogické, ale i v rozpore so zásadou hospodárnosti civilného súdneho sporu.

25. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).